

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 502-01-2/2020/5 EPA 1033-VIII
Ljubljana, 2. 6. 2020

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F in 81/18-odl. US) ter 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20), pripravila

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 41. seji 2. 6. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila skupina več kot 5000 volivk in volivcev (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predloga zakona **ne podpira**.

Komisija ugotavlja, da želijo predlagatelji s predloženimi zakonskimi spremembami in dopolnitvami, ki so jih pripravljali več kot pol leta, odpraviti sistem obveznega cepljenja in uvesti sistem prostovoljnega cepljenja. Kot enega od ključnih ciljev predloga zakona navajajo tudi zmanjšanje tveganja pri cepljenju in odpravo družbenega konflikta, ki ga po njihovi oceni ustvarja obvezno cepljenje.

Predlagatelji poudarjajo, da bi se z uvedbo prostovoljnega cepljenja, ki je po njihovi oceni manj škodljiv od sistema obveznega cepljenja, pridružili večini držav Zahodne Evrope. Poudarjajo, da velik del stroke cepljenje ocenjuje kot izjemno neučinkovit in škodljiv medicinski poseg, izpostavljajo tudi neurejeno področje odškodninske odgovornosti države, pri čemer opozarjajo na sodbo Sodišča EU v zadevi C-621/15, v skladu s katero bi moral odgovornost za morebitne stranske učinke cepljenja odgovornost prevzeti proizvajalec cepiva (v skladu s slovensko ureditvijo pa država). Predlagajo tudi spremembo pristojnosti pri odločanju o upravičenosti odškodninskega zahtevka za škodo, ki je nastala kot posledica cepljenja (poleg že obstoječega mnenja Komisije za ugotavljanje vzročne zveze med obveznim cepljenjem in nastalo škodo (predlagano preimenovanje) ter invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se predlaga tudi upoštevanje drugih dokaznih sredstev, kot so npr. mnenje neodvisnega izvedenca, pričevanje staršev in izjave prič).

Predlagatelji v primeru resnih in trajnih posledic cepljenja predlagajo, da se, poleg do sedaj veljavnega izplačila enkratne odškodnine, s katero država poravnava nastalo škodo zaradi cepljenja, upravičencu do odškodnine izplačuje mesečno rento, ki jo določi minister za zdravje, saj dejanska škoda presega znesek enkratne odškodnine v višini 60.000 evrov, kot jo predvideva veljavni zakon. Predlagajo tudi črtanje denarnih kazni za osebe, ki se ne bi želele cepiti, saj po njihovem predlogu cepljenje ne bi bilo več obvezno.

Predlagatelji kot problematično izpostavljajo tudi nedostopnost študij varnosti in učinkovitosti cepiv, v zvezi s čimer so v teku tudi določeni sodni postopki. Predlagatelji sicer dvomijo, da tovrstne študije sploh obstajajo in menijo, da se jih zato ne predloži na vpogled javnosti. Prav tako trdijo, da se za vsebnost mnogih sestavin v cepivih dolga leta sploh ni vedelo, da se premalo upošteva neodvisne raziskave na tem področju, ki jih je vsaj 60, ter da s podatki za javnost na tem področju v veliki meri manipulirajo farmacevtske družbe. Predstavniki predlagateljev je na seji komisije navedel primer, ko se je na pobudo ene od nevladnih organizacij v Italiji ob naključnem preverjanju sestavin enega od cepiv v njem odkrilo zdravju škodljive sestavine. Opozarjajo tudi, da del stroke, ki zagovarja cepljenje, še vedno ni usklajen glede odstotkov, ki naj bi predstavljali ustrezno stopnjo precepljenosti populacije, pri čemer menijo, da je sklicevanje na nujnost določene stopnje precepljenosti z vidika zaščite populacije neutemeljeno, saj navedena vzročna zveza naj ne bi bila dokazana.

Komisija je bila seznanjena z mnenjem Vlade Republike Slovenije, ki predloga zakona ne podpira in poudarja, da je cepljenje eden najvarnejših medicinskih posegov in dokazano najučinkovitejši preventivni ukrep za preprečevanje nalezljivih bolezni. O koristih cepljenja po navedbah Vlade obstajajo trdni dokazi, ki temeljijo na znanstvenih študijah, pojasnjuje pa tudi, da se cepiva proizvajajo po najvišjih standardih varnosti in kakovosti. Priznava sicer, da imajo lahko cepiva, tako kot vsa druga zdravila, neželene učinke, vendar naj bi bili ti povečini blagi, resni zapleti se pojavijo izjemno redko.

Vlada v svojem mnenju dodatno pojasnjuje, da NIJZ zagotavlja podatke o neželenih učinkih po cepljenju, za kar je vzpostavljen poseben Register neželenih učinkov po cepljenju, v katerega poročajo zdravniki, ko ugotovijo, da je prišlo do neželenih posledic cepljenja. Vlada prav tako zavrača navedbe o neenotnosti medicinske stroke, sistematičnega prikrivanja sestavin v cepivih, kršenja medicinske etike in pojasnilne dolžnosti ter neobstoja pregleda nad posledicami cepljenja.

Predstavnica Ministrstva za zdravje je na seji komisije ocenila, da je nekaj rešitev iz predložene zakonske novele ter trditev predlagateljev, ki niso neposredno povezane z vprašanjem dileme med obveznim in prostovoljnim cepljenjem, sicer vrednih podrobnejše proučitve, hkrati pa napovedala, da se že pripravlja celovito spremembo Zakona o nalezljivih boleznih, med drugim tudi na podlagi aktualnega dogajanja v zvezi s pravkar zaključeno epidemijo COVID-19. Prav tako je kot ustrezno ocenila trenutno ureditev, v skladu s katero je obvezno cepljenje otrok s 6-valentnim cepivom za točno določen spekter nalezljivih bolezni, kar se lahko dopolnjuje s prostovoljnim cepljenjem proti npr. klopnemu meningoencefalitisu, rotavirusni driski, virusu HPV itd.

Komisija je v razpravi podprla stališče Ministrstva za zdravje in Vlade Republike Slovenije, saj ocenjuje, da je glede na vsa zgodovinska dejstva v povezavi z nalezljivimi boleznimi (npr. črne koze, ošpice, davica, tetanus), znanstvena dognanja in statistične podatke jasno, da cepljenje, kot trenutno najboljši način zaščite pred nalezljivimi boleznimi, deluje. Kaj se zgodi, če se slednjega neutemeljeno opušča, kažejo primeri ponovnega izbruha že izkoreninjenih bolezni kot so ošpice v državah z nizko stopnjo precepljenosti populacije. Komisija meni, da bi bilo v danem trenutku neodgovorno poseči v obstoječi sistem z ukrepi, ki niso podkrepljeni z dokazi, pri čemer bi za pridobitev slednjih morali prebivalstvo izpostaviti tveganju okužbe z nalezljivimi in med drugim tudi smrtonosnimi boleznimi.

V razpravi članov komisije je bil izražen tudi precejšen dvom v verodostojnost nekaterih predstavljenih trditev predstavnikov predlagateljev o učinkih cepljenja na posameznika in družbo. Opozorjeno je bilo tudi na številne neresnice o škodljivih učinkih cepljenja, ki krožijo po medmrežju in predstavljajo podlago za zagovorništvo sistema prostovoljnega cepljenja ali celo njegovo opuščanje, pri čemer so bili izpostavljeni tudi aktualni ukrepi nekaterih spletnih gigantov in socialnih medijev v zvezi z zavajajočimi ali lažnimi novicami o cepljenju ter v zvezi z oglaševanjem anticepilnih vsebin, s poudarkom na zagotavljanju verodostojnih in strokovnih informacij o navedeni temi.

Podana je bila tudi informacija, da se v okviru Državnega sveta na pobudo državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa že dlje časa načrtuje organizacijo posveta na temo cepljenja, na katerem bo različnim deležnikom dana možnost, da predstavijo svoja stališča do cepljenja, tudi predlagateljem aktualnih zakonskih sprememb in dopolnitev, če bodo seveda to želeli.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Sekretarka komisije
mag. Nuša Zupanec, l. r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l. r.